

MAGYAR KÁVÉSIPAR

MAGYAR VENDEGLŐS- ÉS KÁVÉS-IPAR

• XXIV-İK •
ÉVFOLYAM

A BUDAPESTI KÁVÉSIPARTÁRSULAT ÉS A BUDA-
PESTI KÁVÉSOK SZÖVETSÉGE HIVATALOS LAPJA

BUDAPEST 1921.
FEBRUÁR 15.

Szerkesztő és laptulajdonos: BARTA MANÓ

Előfizetési árak: Egész évre 100 korona, félévre 50 korona
A lapot ipartársulati tagok a tagdíj fejében ingyen kapják

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Bpest, VI, Teréz-körút 24/a
Telefon: 68-15. ↑ Megjelen minden hó 1. és 15. napján

HIRDETMÉNY

*A m. kir. kereskedelmi miniszter ur mult évi október 30-án 53.021—1920. szám alatt kelt rendeletével a kávéházi ipart képesítéshez kötött iparágák közé sorozta, minél-
fogva — tekintve, hogy a budapesti kávé-
házak száma az ipartörvényben előirt
minimumot messze meghaladja, — a buda-
pesti kávéipartestület megalakítását elren-
deljük és felhívjuk az összes érdekelt
budapesti kávé-s iparosokat, hogy az ipar-
testület megalakítása céljából 1921. február
28-án d. u. 4 órakor tartandó*

KÖZGYÜLÉSRE

*az Országos Iparegyesület helyiségében
(VI., Gróf Zichy Jenő-utca 4.) jelenjenek
meg.*

*Az alakuló közgyűlés tárgya az ipar-
testület alapszabályainak megállapítása lesz.*

Budapest, 1921. február 7.

*A IV. ker. elüljáróság,
mint az ipartestületek megalakítá-
sával megbízott I. fokú iparhatóság:*

Gorecky,

(P. h.)

ker. elüljáró.

Kávésok vacsorája.

1921. február 11.

A Royal-szálloda külön éttermében tartott társasvacsora tudósítása foglalja ma el a vezércikk helyét, abból az okból, mert a fehér asztalnál elhangzott felszólalások oly tartalmasak és nívósak voltak, hogy azok majdnem mindegyike vezércikk gyanánt is szerepelhetne.

A kávésoK intézményei, amelyek a multban a kartársi együttérzésnek, az új eszmék kezdeményezésének, a baráti érintkezésnek jól bevált eszközei voltak, a legutóbbi évek folyamán szinte feledésbe mentek. Okát ennek még csak említünk is felesleges.

Azért nagyon helyeseljük az ipartársulat vezetőinek azt a kezdeményezését, hogy a békés viszonyokra való átmenet jeléül a társasvacsorák intézményét felújította. Örömmel láttuk azon régi barátainkat: dr. Zboray Miklós ügyészünket, dr. Soltész Adolfot, az Országos Iparegyesület igazgatóját, Kemény Géza tiszteletbeli főtítkárunkat, dr. Vajda Ödönt és a főpincérek új egyesületének számos tagját, dr. Erős Szilárd ügyésszel az élükön, ki már első felszólalásával általános szimpátiát keltett. Szóval ott voltak sokan szép számmal, csak kávésoK nem voltak annyian, amennyit joggal elvárhattunk volna.

Az elmúlt idők pedig megtaníthattak mindenkit arra, hogy az összetartás és a kartársi érzésre mindenkinek saját érdekében szüksége van. Ez kitűnt annál is inkább, mert a vacsora a tömörülés és együttműködés jegyében folyt le. A szónokok ennek fontosságát, a kávési ipar fentartása és fejlődése érdekében, ékes szavakkal, nyomatékosan hangsúlyozták. Dr. Zboray és dr. Soltész nagyszabású beszédeikben különösen kiemelték, hogy dacára a nem kívánt és nem kért képesítési kötelezettségnek, a kávésoK, kik eddig képesítés nélkül is több mint egy évszázad óta az ipart fejlesztették és felvirágoztatták, akiknek munkája által a budapesti kávéházak világhírűek lettek és a külföldi kávéházaknak mintául szolgáltak, a jövőben is hely fognak állani. Külön ki kell emel-

nünk dr. Erős, a főpincérek egyesülete ügyészének felszólalását, ki a főpincérek nevében jelentette ki, hogy a budapesti kávéházak főpincérei az új egyesülettől nagy eredményeket várnak ugy gazdasági, mint szociális szempontból és örömmel veszik tudomásul, hogy a főnökök az új egyesülésnek támogatását ígérték.

Az összes felszólalásokat általános tetszés és nagy figyelem fogadta. A vacsorán a közös megértés és együttműködés szükségének érzete nyilvánult meg. A kedélyes estének csak a záróra kénySZere vetett véget.

Az elhangzott felköszöntőket a következőkben ismertetjük:

Reiner Mór elnök, miután a megjelent vendégeket, kartársakat és — a vendégekért megjelent — főpincéreknek képviselőit üdvözölte, bejelentette, hogy Gorecky Zsigmond előljáró ur megleghangu levélben mentette ki elmaradását. Viszszapillantást vetett a régebben rendszeresen tartott vacsorákra, amikor a fehér asztal alkalmat adott arra, hogy a kartársak társadalmilag is közelebb jöjjenek egymáshoz és mely módot nyújtott kedélyes beszélgetés közben elintézni mindazokat a kérdéseket, amiket a zöldasztalnál nem lehetett keresztlvínni. Sok differencia a fehérasztalnál simult el és e réven nem csak kartársi, de baráti viszony fejlődött ki. A háboru e kedélyes összejöveteleket egy csapással megszakította és ezzel a szoros kapcsot, mely a kartársakat összehozta és összetartotta.

Utána jött a forradalom, a kommün, a román megszállás és az atrocitások előli félelem, mely körülmények a kávésiparra súlyos következményekkel jártak. Sokon kellett keresztülmennünk. A háboru után első gondunk volt, a harctérről viszszakerült személyzetet megint elhelyezni és ennek folytán a női kiszolgálást megszüntetni. De a háboru alatt is a lehetőség szerint gondoskodtunk a bevonultak családjaíról is.

Rövid visszapillantást vet a közelmúlt munkásmozgalmakra, különösen a kommün alatti időben. Áttér a folyóügyekre és a reánk váró feladatokra. Hosszabban foglalkozott a képesítéssel, melyet mi nem kértünk, nem kívántunk és mégis ajándékképpen kaptunk. Most egy befejezett tény előtt állunk és feladatunk mindazon kötelezettségek megvalósítása, melyek a képesítéssel járnak.

A legfontosabb feladatainkhoz tartozik a tanonckérdés megoldása és erre nézve kéri a főpincérek közreműködését, mert a tanoncnevelés ügye legközvetlenebbül a főpincér kezében van lefektetve és mindnyájunknak érdekében áll, hogy képesített ügyes pincérgárdát teremtsünk. A kartársakhoz azt a kérelmet intézi, hogy áldozatok árán is tarstansak tanoncokat, mert soha nem fogunk boldogulni, ha pótlásról nem gondoskodunk.

Örömmel üdvözli a pincérek tömörülését, kik mint a kávévők munkatársai, hivatva vannak a kávésipar fejlesztésére és felvirágoztatására. Az új egyesülés az ipartársulat vezetőségének legmeszszabbenő támogatására számíthat, mert ha a kitűzött cél — a dolgozó elemeknek, melyekhez nem csak a főpincérek, hanem a felszolgálók is tartoznak, egy tábörba való tömörülése — meg-

valóSul, akkor az új egyesület működése csak áldásos lehet.

Az ipartestületi alakulásról szólva, rámutatott, hogy egy új érába kerülünk és éppen most, amikor nagy feladatok várnak reánk, összetartásra és együttműködésre van szükségünk. Ne engedjük, hogy a békét bárki is felborítsa és mindenki, legyen az akár a vezetőségnek tagja, akár közkatona, tartssa kötelességének, hogy 127 éves iparunk fentartásához hozzájáruljon. Erre emeli poharát és élteti a vendégeket és kartársakat.

Gárdonyi József, ki gyerekkorától kezdve e szakmába működik, a képesítésnek híve. Szívvel-lélekkel üdvözli az új főpincéri egyesülést és hivatkozik arra, hogy ő már tíz év előtt egy hasonló alkalommal az egyesülés szükségét hangsúlyozta. Ha az együttműködés meglez, akkor iparunk is fel fog virágozni és hogy ez így legyen, arra ürti poharát.

Kovács Józsefet végtelen örömmel tölti el az a tudat, hogy a főpincérek végre tömörültek. Mint pincérember, aki 12 éves kora óta e pályán működik, kijelenti, hogy pályaválasztását nem bánta meg, bár nagyon sokat küzdött és szenvedett, míg mai pozícióját elérte. Büszkén említi meg, hogy már amikor az ipartársulat alelnökévé választották, már akkor hivatkozott arra, hogy mint pincérember került e székbe. Mindig igyekezett bebizonyítani, hogy a pincérember is lehet a társadalom hasznos tényezője. A képesítés kérdésében, az ipartársulat hivatalos állásfoglalása egyéni véleményét kissé megingatta, de most, hogy megjött, örvend neki és vívmányt lát benne. Nagy fájdalommal látta az utóbbi évek folyamán, a kávéházak lezüllesztés és az új egyesületet annak a reményében üdvözli, hogy céltudatos, komoly munkájával hozzá fog járulni ahhoz, hogy a kávéházak ísmét a közönség kedvenc, szép helyei legyenek és amiben a főpincéreknek a multban nem kis részük volt. Az új egyesületet köszönti és annak virágzást és fejlődést kíván.

Dr. Zboray Miklós kétségbe van esve, amikor annyit hallott a multról, a jövő feladataíról, új programról, amelyek reánk várnak. Ha visszagondol a rövid időre, amelyet a kávésipartársulat mellett töltött és amely alatt annyi kérdés és probléma vetődött fel. Felidézi a fagyalt-kérdést, a munkásmozgalmakat, az árvizsgálóbizottság elleni küzdelmet, a kommün korszakát, a minisztériumoknál való deputációzást, a záróra ügyét, fel kell vetni a kérdést, mit hoz a jövő.

Amint hallottuk, a jövőben is fontos kérdések vannak előttünk: a cukor-kérdés, a luxusadó stb. A főpincérek egyesületével is kell számolni és az ipar felvirágoztatásáról is gondoskodni kell. A képesítésről nem is mer beszélni, ezek mind nehéz dolgok. A főpincérség olyan, mint a fiatalság, mindennap javul. A főpincér is mindennap közelebb jut ahhoz, hogy kavéssá lépjen elő; a főpincér pedig a pincérből lesz. Most pedig rendeletileg megadatott a jog, amelyre a multban nem volt szükség, hogy csak képesítés utján lehessen kavés. Ha a képesítésről van szó, szinte idegenkedve említjük ezt a fogalmat. Ha csupán arról van szó, hogy bizonyos selectió biztosíttassék és bizonyos tudást biztosíttson, bizonyos jogokat, ebből nem lehet baj. De különben is a legjobb selectiót és képesítést maga az élet szabja meg.

A tulajdonképpeni képesítés mindig attól függ,

mi bennünk a becsület, a munkakedv és a szeretet. Ebben az iparban a képesítést az adja, hogy valaki szereti vendégeit, igyekszik nekik jót és jó szívvél kiszolgálni. A többi formáság, ezek mellett eltörpül. A fő a hivatás szeretete és megbecsülése, ezt pedig az emberek belső értéke adja. Ha ez megvan, a többi feltétel teljesítése sem lehetetlen.

Bizalommal említi, hogy a jövő feladatai nem lesznek oly nehezek, mint a múltéi voltak, mert akkor a múltban sokkal nehezebb idöket éltünk és küzdöttünk át. Amikor a mult idöket felidézi, ismét csak azt ismétli, hogy az egymás iránti bizalom, a szeretet és egymás megbecsülése adja meg a képesítést. A kávésokkal való érintkezés folyamán meggyöződött arról, hogy a budapesti kávésook jó magyar emberek, tehát megvan a képesítésük, képesítés nélkül is. Kivánja, hogy a jövőben sacharin, árvizsgálóbizottság, záróra nélküli tudják vezetni kávéházaikat és az iapr ismét érje el régi nivóját.

Dr. Erös Szilárd, a főpincérek egyesületének ügyésze, a főpincérek nevében köszönetet mond a szives meghívásért és örömmel üdvözli a munkáltatók és munkások együttműködését. Az egyesület az alakuló közgyűlés előtt áll, melyen remélhetőleg a főpincérek teljes létszámában fognak megjelenni. Az eddigi eredményt nem lehet felmutatni, ha a főnökök nem karolták volna fel oly megértéssel a főpincérek egyesülését. Elsősorban Reiner Mór ipartársulati elnököt illeti hála, aki a nála megjelent küldöttségnek kijelentette, hogy az ipartársulati vezetőség a főpincérek törekvését hatatosan fogja támogatni. Szónok idézi Kovács József alelnöknek a főpincérekéről irt cikkét, melyszereint a főpincérek a főnökök nélkülözhetetlen munkatársai voltak, akik velük együtt élték át a vörös uralom borzalmaikat. Az új alakulás gazdasági szempontból is nagy jelentőséggel bír, mert a harmonikus együttműködés nélkül eredményes munkálkodás elképzelhetetlen. Nem terrorisztikus eszközökkel akar az egyesülés élni és olyan elemek, melyek a békés együttműködést megbolygatni igyekeznek, az egyesülésben helyt nem foglalhatnak. A szónok áttér a megint felszínre dobott revierrendszerre, melynek káros voltát a pincérségnek komoly része annak idején maga is belátta és a főpincér-rendszer visszaállítását követelte. Szónok megemlékezik a tanoncképzésről is, mely nélkül szakképzett pincérre számítani nem lehet. Végül még kifejti, hogy közös érdek kívánja, hogy a vitás kérdések nem erőszakkal, hanem barátságos módon intézödjének el. Az egyesülés feladata lesz továbbá, az ipartársulati munkaközvetítő támogatása. Emeli poharát a sikeres együttműködésre és az ipartársulat vezetőségére.

Dr. Soltész Adolf: Nem azzal a szándékkal jött ide, hogy a vacsorát felszólalással zavarja meg, mert lábadozó beteg és csak a kávésoipar és annak üzői iránt való nagyrabecsülése készítette arra, hogy a szigorú orvosi tilalom ellenére megjelenjen. Panasszal kell kezdenie. Egész délután egy iparosgyűlésen volt, amelyen az iparostársadalom minden frakciója képviselve volt és e gyűlésen oly meglepetés érte, amelyre nem volt elkészülve. Teljes három órán át semminemű disszonancia nem fordult elő. Most azután megkönnyebbülve jött ide kávésobarátai közé azzal, hogy itt a disszonanciának nyoma se lesz és akkor az

elnök egész hosszú litániáit sorolta fel a panaszoknak és megemlékezett a kávésoipar kebelében felmerült disszonanciákról és megemlékezett arról, hogy itt a fehér asztalnál szeretetet, egyetértést és kölcsönös megbecsülést hirdessen a munkás és munkaadó között. Nincs meglegedve a mai estevel. A kávésoipar kebelében, ahol a képesítés óhajtoit nem lehetett volna megtalálni, nincs nyoma az ellenkezésnek, amikor egy kormányrendelet az ipart a képesítéssel felruházta. Most pedig úgy látja, hogy a kávésook örvendenek, mintha megszállotta volna a kávésookat a kurzus szelleme. Meggyöződtek, hogy a képesítésnek kellemes következményei lesznek az iparra. Nem ért egyet ezekkel, mert tudjuk a magyar kávésoipar történetéből, hogy a világ legfejlettebb ipara a magyar kávésoipar volt, mely nem volt képesítéshez kötve és mégis, hogyan fejlődött és nagygyá virágzott.

Röviden leszámol bizonyos divatos jelszavakkal, amelyek a jelenlevők lelkét kezdik már-már megmélyezni. Szidják a régi ipartörvényt és dicsérik az újat. A régi ipartörvény ma már nem ideális, de ne feledjük el, hogy ennek uralma alatt — 37 év alatt — a magyar ipar csodásan fejlődött. Sok része elkopott, de hogy épp a képesítési rész legjobban elkopott volna, nem hiszi. Gondoljunk azokra az iparokra, amelyek megszülettek és nagygyá fejlődtek képesítés nélkül. Gondoljunk viszont azokra, akik a képesítés áldásai alatt elpusztultak. Mi volt oka, hogy a magyar vendéglosoipar a képesítést kérte, nem tudja, noha az nagy volt képesítés nélkül is. A kávésoipar nem kérte a képesítést, de azon hiten van, amit dr. Zboray fejtett ki, hogy a kávésoipar meg fog birközni a képesítéssel is. Az ipar idáig is meg volt, megküzdött a nehézségekkel képesítés nélkül is, meg fog vinni képesítés mellett is. A kávésoipartestület a főpincérekkel karöltve, igen nagy erkölcsi erőket rejt magában. Ezen erkölcsi erök kifejtése legyen az Önök célja. Az ipartársulat vezetőire és összes tagjaira emeli poharát.

Losonczi Gusztáv: Dr. Soltész igen találoán vázolta a budapesti kávésoipar multját, jelenét és jövőjét. Aki ismeri egész ipari tevékenységét, aki tudja, hogy mennyit fárad a magyar ipar érdekében, akinek kiváló szeretetét lépten-nyomon tapasztaljuk, amikor ő a mi érdekeinket mindenütt támogatja, nem mulasztja el, hogy neki a budapesti kávésoipar nevében hálás köszönetet mondjon. Szomoruan konstatalja, hogy amikor a kenyérkérdésről volt szó, az első kérdés az volt, hogy az ipartörvény revidiáltott, holott 37 éven át a régi törvény tette nagygyá iparunkat. Szomorú, hogy a valutánk javítása helyett ily kérdések kerülnek felszínre. A leocsárolt kereskedelmet és ipart kell végre már felszabadítani, mert csak a szabad ipar és kereskedelem fogja megteremteni a konszolidációt. Ezek életbevágó kérdések, amelyek egész létünk alapját képezik. E mellett nem szabad megfeledkeznünk a szociális feladatokról, amelyek világszerte felszínre kerülnek és megoldásra várnak.

Ami a képesítést illeti, utal a nyugati fejlett államok példájára, amelyet a szabad ipar és kereskedelem tett nagygyá és gazdaggá. Attól, hogy kántórok fognak bekerülni, nem kell félni; leghatározottabb ellensége a képesítésnek. Ezt akarta leszegezni, hogy ne gondolják, hogy egyhangulag fogadták el a képesítést.

Az új főpincéri egyesületet nagy örömmel fogadják és lelkesedéssel üdvözl. Komoly munka megalapozását látja, mert csak a tömörülés lehet alapja annak, hogy a munkáskérdések le tárgyalhatók legyenek.

Beszédében foglalkozik a tanonckérdéssel és a munkaközvetítővel és minden egyes kartársnak és főpincérnek a lelkére köti, hogy elsősorban a mi munkaközvetítőnkhez forduljon. Tudja, hogy ennek is vannak hibái és bajai, de az ipartársulat vezetősége azon van, hogy az intézmény minden követelménynek megfeleljen.

Szavait az Országos Iparegyesület igazgatójához intézi. Idejött és irántunk való szeretetének adott kifejezést. Biztosítja őt, hogy igaz hálával és szeretettel támogatjuk nagy munkájában, melynek célja a magyar ipar felvirágoztatása. E nagy célra emeli poharát.

Kemény Géza: Ugy érzi magát, mint a hűtlen szerető, aki visszatér régi szerelméhez, de régi szerelmét egész valójában egyben találja. Már régebben sok szó esett a képesítésről, de ő most is álláspontját fentartja, hogy a mai ipartörvény mellett a képesítés teljesen illuzóris. E törvény szerint, ha valaki egy iparban képesítést igazolta, bármely más szakmára áttérhet és így egy órás, borbély stb. minden pillanában megszerezheti a vendéglői vagy kávéipar-engedélyt.

A mai helyzet szerint a képesítés nem lehetséges. A társadalmi helyzet szempontjából is lehet azt a kérdést behatóan megvizsgálni. Mindenkit képesítettnek tekint, aki szereti az iparát és gyakorolja. Mindenki abban az iparban boldogul, amelyet ért és amelyet szeretettel üz. Felidézi a régi kávéosoknak képét, akik képesítés nélkül ezen ipartársulatnak becsült és tisztelt tagjai voltak. A képesítés szűk határai közé szorítani ezt a nagy ipart nem lehet. A kávé- és vendéglősipar nem termelő, hanem közvetítő ipar, ujat nem produká, csak átalakít.

Ily körülmények között ezt a kérdést a mai gazdasági helyzetben megoldhatónak nem tartja. Várni kell, mit hoz a jövő. Kívánja, hogy az ipartestületet azok a férfiak vezessék, akik az ipartársulatot vezették és nagygyá tették.

Gundel Károly örömeinek ad kifejezést, hogy mint kávé elsősorban lehet kartársai között, megragadja az alkalmat, hogy némely aktuális dologban véleményét kifejtse. A kávéos képesítése ügyben kényelmetlen helyzetben érzi magát, mert a kávéos képesítése ügyében soha lépést nem tett, erre nem is volt oka és joga, ellenben a vendéglősök képesítése érdekében mindent elkövetett és tette ezt szent meggyőződésből, a vendéglői iparág tradíciójának szem előtt tartásával. Közgazdasági kitünőségek, mint dr. Zboray és Soltész, a képesítés ellen voltak, jogosítva érzi magát tehát annak érdekében szót emelni. Leghathatósabb érve volt, hogy ezt az ipart nem szabad közpreditának kitenni, csak az üzheti, aki tanulta és így nem lehet másé, mint ily munkásé, aki gyermekkorától kezdve magát annak szentelte, aki nem ismeri a családi tüzhelyet, szórakozások örömeit, mert akkor, amikor más ember a családja körében van, a pincér akkor is a hivatásának él. Vádolják őt, hogy ő a céhrendszer hive. Igaz, hogy visszakívánja azt az időt, amikor a mester segédeivel

együtt járt a templomba és a segéd a mester csatlátagja volt. A jövő fogja megmutatni, hogy a képesítéssel nem a verseny megszüntetése, hanem az ipar nemesítése jár. A létesítendő ipartestület legyen iparhatóság és ebben a kényszeregyesülésben nagy eredmény magva rejlik. A képesítés kihat a tanonckérdésre is és meg van győződve arról, hogy a szülők könnyebben adják gyermekeiket tanoncnak, ha garanciát találnak, hogy fiaikból képesített iparos lesz. Az anketéken sokan voltak, akik nem értettek vele egyet, csak Gárdonyi állott mellette. A képesítés előnyei sokkal nagyobbak, mint a hátrányai. Poharát emeli a kávéipartársulat vezetőségére.

Upor József kijelenti, hogy bár hét éve, hogy a kávéipart feladta, még mindig odatartozónak érzi magát és örömmel vesz részt a kávéos társadalmi életében és minden mozgalmában, mert ő ezt az ipart szereti. A képesítésre nézve az a nézete, hogy minden kávéos, ki szeretettel üzi az iparát és képes a vendégeinek rokonszónvét megnyerni, képesítve van. Nem abban rejlik a képesítés, hogy valaki négy tálcával tud felszolgálni. Gyerekkorában az apja üzletében előbb két tálcát, aztán négy tálcát vitél próbálta ki és pár óra múlva sikerült a kísérlet, ezzel azonban még nem lett képesített kávéos. Sok kávést ismer, akik az előirt képesítéssel nem bírnak, de azért kitünően értik a mesterségüket. A kávéos képesítése sokoldalú, mert a személyzetének — nem úgy, mint más iparágban — különféle munkaköre van. A kávéfőző nem lehet pincér és megfordítva, a takarítónő és a felirónő is képesítve lesznek, még sem valók kávéosnak. A kávéipar már sok bajon ment keresztül és mégis megállta helyét. Oly vezetőket kíván az alakulandó ipartestületnek, mint amilyen az ipartársulatnak volt.

Bodó Adolf az ipar sok rajongóját ismeri. Ilyen Gundel Károly, ki a rajongást az apjától örökölte és fiaira fogja átruházni. Majdnem minden felszólaló a képesítésről beszélt, ő is arról akar beszélni, de saját tapasztalatai alapján. Már gyerekkorától kezdve az iparban működik, külföldön is dolgozott és kijelenti, hogy kereskedelmi tanulmányait és tapasztalatait sokkal jobban tudja érvényesíteni, mint az iparban nyert képesítést. Az üzlet vezetéséhez, az áruk beszerzéséhez és egyéb dolgokhoz kereskedői rátermettség szükséges, anélkül az üzletben nem boldogulhat a kávéos. Bekerültek az iparba olyanok, kik soha kávéosok nem voltak, a kávésmesterséget nem tanulták és mégis kiváló kávéosok, iparunk díszjei, ellenben sok pincér mint kávéos tönkrement és kénytelen volt megint a pincérséghez visszamenni. Természetes, hogy a kávéosok, kik mint pincérek kezdték pályafutásukat, kitünő kávéosokká váltak, de ezeknek kereskedői érzékük is volt. Reflektál dr. Erős felszólalására és a főpincéreknek az új egyesüléshez sok szerencsét kíván.

Reiner Mór elnök sajnáltnak ad kifejezést, hogy a záróra folytán a felszólalásokat nem lehet folytatni, mellyel a kedélyesen eltöltött est véget ért.

Tagértekezlet.

A folyó hó 7-én megtartott tagértekezletet Reinér Mór elnök nyitotta meg. Sajnálattal látja, hogy a tagértekezlet iránt csekély érdeklődés nyilvánult. A tagértekezletnek nagy fontossága van, mert nemcsak fontos aktuális kérdések kerülnek tárgyalásra, de itt van alkalma a tagoknak panaszaikat és bajaikat előterjeszteni, mert a vezetőség csak akkor képes orvoslásról gondoskodni, ha a panaszokról tudomást szerez. Felkéri a jelenlevőket, hogy kartársaikat a tagértekezleten való részvételre szólítsák fel, mert ez az intézmény nemcsak a kávéosk összességére nézve, hanem minden egyes kartársra nézve is nagy jelentőséggel bír.

Erre megkezdődött a napirend egyes pontjainak tárgyalása.

Elnök közli, hogy a fővárosi tanács az állatkerti vendéglő és kávéházi bérletre vonatkozó hirdetményt az ipartársulatnak beküldte. Titkár felolvassa a pályázati felhívást és jelzi, hogy a pályázathoz szükséges nyomtatványok az ipartársulati irodában kaphatók.

A munkaközvetítőre vonatkozólag elnök felhívja a tagokat annak igénybevételére. Az ipartársulat a munkaközvetítőt nagy áldozatokkal tartja fenn és minden kartárs, ki ez intézményt nem veszi igénybe, ellensége az iparnak.

Elnök felkéri a tagokat a személyzeti adatokra vonatkozó szétküldött kérdőíveket mielőbb küldjék vissza, hogy a munkabérszabályozásra vonatkozó adatok birtokunkba kerüljenek.

A fényüzési adóra vonatkozólag elnök közli a bárcarendszer megszüntetése tárgyában a tárgyalások már olyan stádiumban vannak, hogy már a legközelebbi napokban várható a döntés, mely szerint a kötelező ivrendszer lesz bevezetve.

Az ipartestület megalakítása céljából Gorecky kerületi elöljáró ur a közgyűlést folyó hó 28-ára hívta össze. Felhívja azokat a tagokat, kik az iparendélyüket eddig még be nem mutatták, hogy haladéktalanul jelentkezzenek, mert ennek elmulasztása súlyos következményekkel járhat.

Ugyancsak felhívja a tagok figyelmét arra, hogy az áruforgalmi részvénytársaság közgyűlése folyó hó 21-én tartatik meg. A részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtának, kötelesek részvényeiket folyó hó 15-ig a Magyar Általános Takarékpénztár belvárosi fiókjában letenni.

A járdafoglalási kérvények folyó hó 15-ig adandók be és a díjak lefizetendők.

Az egyes kávéházak jégszükséglete ipartársulatunk irodájában jelentendő be, hogy idejekorán gondoskodhassunk a jégszükséglet fedezéséről.

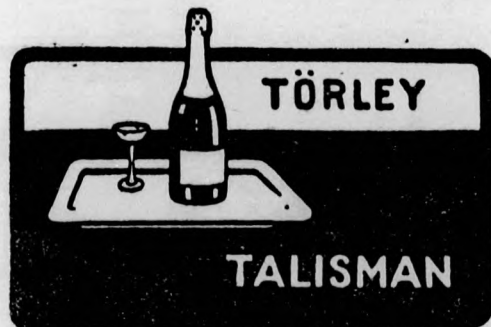
A szénellátás ügyében elnök bejelent, hogy több tag részéről panaszok érkeztek. Az ipartársulat vezetőségét a legjobb intenció vezette, amikor a szénellátás lebonyolítását egyesítette. Hogy a tagok kívánságait minden tekintetben nem lehetett kielégíteni, főképp annak tulajdonítható, hogy az idén a szénellátás sokkal rosszabb volt, mint tavaly. Rau kormánybiztos ur a legnagyobb előzékenységet tanúsította velünk szemben, hogy a szénhiány miatt ő is képtelen volt ígérteit be-

tartani. Elnök személyesen konstatálja, hogy négy hónap alatt a kávéosk részére csak 35 vagon szén érkezett, arról is meggyőződött, hogy Fodor ur a saját számlájára érkezett borsodi szénből majdnem 30 vagont a kávéosknak juttatott, de tény az is, hogy ez a mennyiség sem volt elég, hogy a kávéosknak szükségleteit kielégíthesse. Most a helyzet az: vagy javul a helyzet, vagy visszatérünk a régi rendszerhez, mely szerint mindenki ott szerezz be a szénre, ahol tudja. Kijelenti, hogy ő a szénkiutalásnál részrehajlást vagy protekciót nem tűrne és minden hozzárkezdett panaszunk utánajárt és orvoslást keresett.

A kérdésben nagyobb vita keletkezett, amelyen Losoncz, Kovács, Gárdonyi, Grossmann, Seiffert, Gerő és Weisz résztvettek. Az értekezlet többsége a régi rendszer mellett foglalt állást, mire elnök kimondja, hogy a vezetőség az ügyet megfontolás tárgyává fogja tenni és a tagok érdekeit szem előtt tartva fog dönteni.

Az értekezletnek egy fontos tárgyát képezte a cigánykérdés. Gábor József hosszabb felszólalásban vázolja azokat a bajokat, amelyeket a zenészkérdés idézett elő. Szükségesnek tartaná a zenészkávéosknak szolidaritását, mert csak ily módon lehetne a bajt orvosolni. A kérdéshez még Wolf és Pethő szoltak hozzá. Elnök sajnálattal említi fel, hogy eddig majdnem összes elődeink foglalkoztak a kérdéssel. A felvett jegyzőkönyvek egy egész könyvtárt tesznek ki, de eredményt elérni a szolidaritás hiánya miatt, nem sikerült. Az ipartársulati alapszabályok szerint a zenészkávéházak részére külön szakosztály felállítása vétett tervbe és reméli, hogy ennek után mégis sikerülni fog olyan intézkedéseket létesíteni, amelyek után a zenészkávéosk érdekei meg lesznek védve. Ez a kérdés csak úgy oldható meg, ha az érdekelt kávéosk a zenés cigányokkal szemben egyöntetű eljárást követelnek. Ez ügyben Bronner kartárrsal, ki a zenészkávéosk doyenja, tárgyalt, ki szintén azon a véleményen van, hogy csak egyöntetű és kötelező szolidáris eljárás segíthet a bajon. Ez ügyben még felszólaltak Pethő és Wolf.

A napirend ki lévén merítve, elnök az értekezletet berekesztette.

A főpincérek országos egyesületének alakuló közgyűlése.

A főpincérek országos egyesüfének alakuló közgyűlését f. hó 15-én a Kovács-kávéház külön helyiségében tartotta meg. Az alakuló közgyűlés vezetésére Pósch József kéretett fel, majd dr. Erős Szilárd hosszabb beszédben ismertette az új egyesület céljait. Főlemlíti többek között, hogy a főpincérek érdekei csak a tőke és a munka egyetértése mellett elégíthetők ki, mert ha megszűnik a vállalkozás, akkor megszűnik a munkaalkalom és a szakértársak kenyér nélkül maradnak. Az egyesület jövő boldogulását biztosítja a kávésipartársulat támogatása és pártolása, de a főpincérek csak akkor érhetnek célt, ha összetartanak és együttéreznek.

A felolvasott alapszabályokat egyhangulag elfogadták. Az alapszabályokból kiemelendő a munkaközvetítés és a tanoncokról szóló rész, melyek az ipartársulattal karöltve viendők keresztül.

Pósch elnök indítványára a közgyűlés egyhangulag és lelkesedéssel elnökké Hajdu Vilmost választotta meg, kit a kiküldött küldöttség a közgyűlésre meghívott és ott megjelenő, meleg szavakkal köszöntö meg a reá esett választást. Az egyesület alakulása már a tizenkettedik órában történt, mert állást kell foglalni azok a törekvések ellen, melyek évszázados tisztességes foglalkozásunkat szándékoznak lehetetlenné tenni. Ha összetartunk és egyetértünk, erősek leszünk. A választásokra vonatkozólag előterjeszti a jelölő bizottságnak javaslatát, melyet a közgyűlés egyhangulag elfogadott. Alelnökké választották: Pósch József és Adam Gusztáv, titkárrá dr. Erős Szilárd, pénztárossá Vas Samu, ellenőrökké Schmiteli Lajos, Linsberg József és Harami Tamás azonkívül 27 választmányi tag és 9 póttag, a felügyelő bizottságba 4 tag.

Adam Gusztáv ugy a saját, mint a megválasztott tisztakar nevében köszönetét fejezte ki, egyzersmind indítványozza, hogy Kovács Józsefnek a helyiségek szives átengedéseért küldöttség útján fejezze ki a közgyűlés köszönetét.

Elnök felhívja a tagok figyelmét arra, hogy addig, míg az egyesület saját helyiséggel nem rendelkezik, az egyesület minden kedden 9-1 óráig a Kovács-kávéházban tartja összejövetelét. Ezzel a közgyűlés véget ért.

KÜLÖNFÉLÉK.

Ipartestület alakuló közgyűlése. Mint lapunk mai számában közzétett hivatalos hirdetményből kitéünk, ipartestületünk f. évi február hó 28-án fog megalakulni. Az alakuló közgyűlés napirendjén tisztán az alapszabályok letárgyalása és az ezzel kapcsolatos adminisztratív intézkedések vannak. A közgyűlést előreláthatólag az azt egybehívó Gorecky kerületi előljáró ur fogja vezetni. Amidőn erre a közgyűlésre összes kartársaink figyelmét felhívjuk, felkérjük, hogy azon minél számosabban vegyenek részt, valamint mindazok, akik iparengedélyüket többszöri felhívásunk dacára még nem mutatták be, azt most már haldéktalanul mutassák be.

Cukor kiszolgáltatásának kérdése. Ipartársulatunk elnöksége elhatározta, hogy a cukorkiszolgáltatás dolgában végre döntést provokál és evégből az összes érdekelt hatóságoknál eljár. E célból tisztelettel a közlelmezési miniszteriumban Temple államtitkár úrnál, ki a küldöttséget a legszívesebben fogadta és saját részéről megígérte, hogy ugy a cukortalalom megszüntetését, mint a cukorkiutalás tárgyalában előterjesztett kérelmeket pártolni fogja. Erre a küldöttség a pénzügyminiszteriumban Ullmann miniszteri tanácsos úrnál terjesztette elő kérését, mivel a kérdést behatóan megvitatta, rámutatott a kávésiparnak a más iparágakkal szemben való hátrányosabb helyzetére és ugyancsak a fenti kérelmeket, valamint azt terjesztette elő, hogy engedjék meg a kávéházak ipari céljaira importcukor behozatala. Ullmann miniszteri tanácsos ur is a legelőzékenyebben fogadta előterjesztésünket és a maga részéről is a kérelem objektív elbírálását helyezte kilitásba. Ez ügyben ipartársulatunk elnöke az Országos Központi Árvizsgáló Bizottságnál fentjárt, ahol azt az információt kapta, hogy az OKÁB. is támogatni fogja a cukorkérdés rendezésére vonatkozó kérelmet.

Munkások összeírása. Már lapunk mult számában közöltük, hogy ipartársulatunk kérdőíveket bocsát ki, melyben az egyes kávéházak tulajdonosait arra szólítja fel, hogy pontos munkaslétszámukat és azok fizetési viszonyait közöljék. Sajnos, e kérdőívek nagy része még mindig nem érkezett vissza. Felkérjük összes kartársainkat, hogy amennyiben eddig azt meg nem tették volna, a kitöltött kérdőíveket haladéktalanul küldjék vissza.

Hirlapi támadás. Az Est egyik mult heti számában állítólag az Árvizsgáló Bizottságtól eredő könnyomatos hír alapján oly közlemény jelent meg, mely a kávéházakat ismét üldözöttségbe vadalta meg. Ipartársulatunk elnöke erre személyesen eljár Az Est szerkesztőségében, hogy pontos számítások alapján kimutassa, hogy a kávéházakban számított árak még az önköltségeket sem fedik. Az Est a helyreigazításnak lojalisan helyt adott és másnap a rektifikációt közzétette.

Tegey próbát!

Elsőrendű csemege- és fajboralinnal palackban és hordóban. Budapesti Borpincészet

VII., Jósika-utca 4.

Vidéki kartársaink figyelmébe. Nagy sajnálatunkra tapasztaljuk, hogy többszöri felhívásunk és felszólításaink dacára, vidéki kartársainkkal az összeköttetést felvenni nagyon nehéz. Nagy súlyt helyezünk arra, hogy az összeköttetés létesüljön és evégből felkerjük a kartársakat, hogy jelöljenek ki saját körükből valakit, aki velünk az összeköttetést fentartsa és bennünket a helyi aktuális kérdésekről, valamint iparunk helyzetéről tájékoztatson. E helyen jegyezzük meg, hogy a Magyar Kávésok Országos Szövetségének alakuló közgyűlését március hó folyamán feltétlenül megtartjuk.

Fényüzési adó beszéde. Két hónap óta egyik kérényit a másik után adtuk be a pénzügyminiszteriumhoz avégből, hogy a fényüzési adó beszédekének módozatait változtassanak meg, a bárcarendszer töröltessek el és elhelyett a forgalmi iverk alapján az adóköteles bevétel adóztassék meg. Legutóbb folyó hó 9-én tisztelgett ípartársulatunk elnöksége H-ell pénzügyminiszteri tanácsos urnál, aki a tapasztalat folytán meggyőződést szerezve a bárcarendszer fogyatékoságairól, elvben hajlandónak mutatkozott az ivrendszerre áttérni. A vonatkozó előmunkálatokat már folyamatba is tette és így remélhetjük, hogy rövidesen e panaszok is orvosolva lesznek.

Tisztított kártyák használata. Egyik kávéház részéről arról értesültünk, hogy egy alkalommal az ott megjelent ellenőrző közegek a tisztított kártyákat elkobozták azzal, hogy állítólag kávéházakban csakis új kártyát szabad használni. Ez ügyben nyomban eljártunk egy a pénzügyminiszteriumban, mint a székessővárosi pénzügyigazgatóságánál, ahol azt az értesítést kaptuk, hogy ez az eljárás csakis tévedésen alapulhat és a tisztított kártyák, amennyiben azok megfelelően magasabb illeték szerint felül vannak bélyegezve, akadály nélkül használhatók. Amennyiben tehát valamely kartársnak ily értelmű panaszja volna, közölje ezt haladéktalanul ípartársulatunkkal.

A Magyar Általános Takarékpénztár R. T igazgatósága elhatározta, hogy a február 17-ére egybehivandó XXXIX. rendes közgyűlésnek javasolni fogja, hogy az 1920. üzletév 10,879,523.06 K tisztá nyereségből a szelvény 40 koronával (8%) váltassék be, az eddig fizetett 37 koronás (7.4%) legmagasabb osztalékkal szemben, a tartalékalap 1,000,000 K-val, a nyugdíjalap az év folyamán a folyó üzleteredményből már odauntalt 2,500,000 koronán kívüli további 500.00 K-val javadalmaztassék, ami által az 6,053,000 K-ra emelkedik és a maradék 761,065.44 K új számlára vitessék át. A tartalékalap az idej javadalmazással 56 millió koronát tesz ki, úgy hogy az intézet ezek után 156 millió saját tőke felett rendelkezik. A takarékpénztár egész állami pénztárjegy-állományát, úgy mint tavaly a hadikölcsönöket, a folyó jövedelmekből a névérték 50%-ára írta le. A betétállomány 329 millió (tavaly 237 millió) K, a zálogleveles kölcsönök állománya 186 millió (tavaly 175 millió). Az 1920-as évben 25¼ millió (8½ millió) K törlesztéses jelzálogkölcsön folyósított és 29½ millió (tavaly 8½ millió) K záloglevél adatott el.

Horváth Nándor Löwenstein M. utód.
Főüzlet: IV., Vámház-körút 4. Telefon: József 61—61 vagy József 39—89. *Evtizedek óta az ország legnagyobb szállodának, vendéglőnek és kávéháznak állandó szállatója.* —
Fióküzlet: IV., Türr István-utca 7. Telefon: 11—84.

Budapesti Kávésok Áruforgalmi Részvénytársaság.

Rovatvezető: Molnár Gyula igazgató.

Részvénytársasági közgyűlés. A Budapesti Kávésok Áruforgalmi Részvénytársasága, amint azt már a múlt számunkban jeleztük, folyó hó 21-én délután 4 órakor tartja évi rendes közgyűlését. Amidőn kartársaink figyelmét e közgyűlésre felhívjuk, megjegyezzük, hogy azon csakis azok a részvényesek vehetnek részt, akik részvényeiket folyó hó 15-ig letétbe helyezték és a letétbehelyezés alkalmával a közgyűlési belépőjegyet átvették. Minthogy a közgyűlésen való részvételre csakis a kiállított belépőjegy felmutatása jogosít, figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy azt hozzák magukkal és a belépés alkalmával adják át. A közgyűlés lefolyásáról jövő számunkban hoznak részletes tudósítást.

Mérlegszámla az 1920-ik üzletévről:

V a g y o n: Pénztárkészlet: 45.471.77 K. Árukészlet értéke: 2,126,929.77 K. Előlegek: 5900 K. Irodaberendezés értéke: 23.803.60 K. Raktárfelbendezés és felszerelés értéke: 124.150.39 K. Adóskok: 1,538.196.39 K. Magyar Királyi Postatakarékpénztár: 17.822.13 K. Államkölcsön: 59.400.— K. Letétben levő értékpapírok: 31.250.— K. Végösszeg: 3,972.924.05 K.

T e h e r: Részvénytőke: 1,000,000.— K. Hitelzők: 1,157,945.91 K. Magyar Általános Takarékpénztár folyószámla követelése: 1,041,959.85 K. Átmeneti tételek: 240.374.32 K. Adótartalék: 100,000.— K. Értéksökkenési tartalék a raktárfelszerelésnél és irodafelszerelésnél: 90,000.— K. Kétes követelések tartaléka: 15,000.— K. Óvadék értékpapírokból és készpénzben: 54.250.— K. Az 1920-ik üzletév nyeresége: 273.393.97 K. Végösszeg: 3,972.924.05 K.

Veszteség- és nyereségszámla:

T a r t o z i k: Fizetések, munkadíjak és egyéb járandóságok: 364.292.— K. Költségek: 204,832.07 K. Bankamatok: 185.163.78 K. Adók és illetékek: 39,727.75 K. Átmeneti tételek: 240.374.32 K. Adótartalék: 100,000.— K. Értéksökkenési tartalék a raktárfelszerelésnél és irodafelszerelésnél: 90,000.— korona. Kétes követelések tartaléka: 15,000.— K. Ny e r e s é g: 273.393.97 K. Végösszeg: 1,512.783.89 korona.

K ö v e t e l: Árúszámlán nyers eredmény: 1,404,718.89 K. Alapítási költségek: 108,065.— K. Végösszeg: 1,512.783.89 K.

Figyelem!

A külföldi vámtételek ismételen emelkednek, ennél fogva felhívjuk igen tisztelt feleink figyelmét kávé, téa, kakaó és egyéb készletünkre, melyeket a legolcsóbb áron hozunk forgalomba.

Ezúton felhívjuk igen tisztelt tagjainkat, hogy a fagylaltgyártáshoz szükséges iparsó és vanília, továbbá fagylaltosztászsükségletüket nálunk mielőbb bejelenteni sziveskedjenek.

A legprimább minőségű málnaszörpöt napi áránál tetemesen olcsóbban hozzuk forgalomba, amíg a készlet tart.

ROYAL - ORFEUM**Köruti étterme**

(VII., Erzsébet-körút 33.)

Konyhája kitünő!

Elsőrangú ebéd és vacsora.

ROYAL - REDOUTE

VII., Erzsébet-körút 33.

Művészi táncaatrakciók 1/2 10—11-ig.
Két zenekar. ♦ Francia konyha.
Elsőrendű italok. Az előkelő világ szórakozóhelye. Nyitva este 8-tól záróráig**ROYAL - ORFEUM****művészszobája**

(VII., Hársfa-utca 36.)

Kitünő ebéd és vacsora. Művészek találkozóhelye. Este cigányzene.

MAZAI IPAR

FIGYELJÜNK!

Piatnik Nándor és fia budapesti magyar kártyagyár gyártmányainak valódiságára!

Óvakojunk a rossz utánzásoktól!

Magyar Játékkártyagyár Rt.

Piatnik Nándor és fiai

Budapest, VII., Rottenbiller-u. 17.

TELEFON: József 10-63

Alapított: 1824.

MAZAI IPAR

BIRÓ FERENC

cukrászati különlegességek és csokoládéaru gyára.

Szeged, Boldogasszony sugár-ut 25. sz.

Szállít postán utánvétellel Bíró-csemegét, töltött ostyárukat, tölteni való ostyalapokat, wafferlit, teasüteményt, mézeskalácsot, kétszersültet a legolcsóbb napi árban. — Interurban telefon: 13-23.

FRIED ZSIGMOND ÉS FIA**MŰSZTERGÁLYOSOK**

Kávéházi és vendéglői berendezések. Sétabotok és dohányszekeszközök raktára. Javító műhely: Budapest, VII., Kisdiófa-u. 3

TELEFON: JÓZSEF: 128-14.

AMERIKAI FOGAPOLAS.

Gondos kezelés mellett készíti angol

műfogakat amerikai kaucsuk-

ba foglalva, új

rendszer szerint, az alábbi árakon:

Műfog, kaucsukba foglalva K 150.—

„Reform” syst. műfog . . . K 250.—

Aránykorona 22 ker. K 700—1000

Cementplomba . . . . . K 80.—

Ezüstplomba . . . . . K 100.—

FENYVESI MENYHÉRT

Áll. kép. fogász. intézete, Bpest,

IX., Ráday-utca 5. sz. (Káivin-tér

Az intézet nyitva reggel 9—6-ig.

mellett.) Telefon: József III-48. Prospektust díjmentesen küld

ÉTLAPOKAT

és mindennemű nyomtatványokat gyorsan készít

Bruck - nyomda és papírlézet

Budapest, VI. ker., Felsőerdősor 15. szám.

Telefon: 39-37.

Papírszalvéták állandóan raktáron.

HOBE LIKÖRKÜLÖNLEGESESEK

- Triple Sec
- Curaçao
- Cherry-Brandy
- Kristálykőmény
- Cacao
- Vannilla
- Mocca
- Élízir

TELEFON: 14-94

Hobé Damase és Társafrancia rendszerű nagy szeszárupároló rt.
Budapest :: Gyár és Iroda VI., Lomb-utca 11.

TRADE MARK

Cudapest, V., Gizella-tér 4.

BOR HEGYI F. Telefon 35-79

KERESKEDÉS (Saját ház)

PINCEK:
Budafokon és V., Gizella-tér 4. szám

COGNAC**CZUBA DUROZIER & Cie**

FRANCIA COGNAC-GYÁR PROMONTOR

ALAPITTATOTT 1884.

Különleges
palackborokat
szállít**PÁRLAMENT BORPINCÉSZET**Iroda és pincék:
Budapest, VI.,
Vilmos császár-ut 25
Telefon: 103-31